

Razvoj pozitivnog ozračja za učenje

U stvaranju pozitivnog ozračja za učenje mogu pomoći neki jednostavni pristupi koji se mogu primjenjivati u svakodnevnoj interakciji s učenicima. Najvažnija je neposredna, konkretna i prikladna pohvala. Ponekad ignoriramo dobro ponašanje jer se ono očekuje, no, ako ga nagradite, bit će ga još više. Strategija se sastoji u tome da odmah nagradite i tako učvrstite ponašanje kojim ste zadovoljni (pečati, naljepnice, bodovi).

Dosljednost je drugi pristup razvoju pozitivne klime da učenje. Učenici moraju znati što mogu očekivati kad uđu u vašu učionicu. Budite dosljedni u svojim očekivanjima i rutinama, no, najviše u stavovima prema učenicima.

Treći se pristup sastoji u korištenju koncepta slobodnog izbora. Uvijek se potrudite da učenik sam odlučuje o tome hoće li slijediti pravila ili ne, te ih nagradite kad donesu ispravnu odluku (Drago mi je da si danas odlučio ovako marljivo raditi.)

Cetvrti se pristup sastoji u tome da znate imena svojih učenika – svaka opisana strategija biti će uspješnija ako se služite imenima.

Na kraju, učitelji i učenici zaista cijene „poštovanje“. Neki učitelji misle da imaju pravo na poštovanje jer su na položaju moći i autoriteta u školi. Učenici će pokazivati više poštovanja ako ih dočekate u pozitivnoj okolini za učenje, a jedan od načina postizanja toga jest iskazivanje poštovanja prema učenicima. Izbjegavajte „nepristojnu“ neverbalnu komunikaciju, primjerice upiranje prstom u učenike, kolutanje očima i otvoreno pokazivanje neodobravanja. Izbjegavajte korištenje svoje veličine kako bi dominirali interakcijom (ulazak u privatni prostor učenika, stajanje nad učenikom ili agresivno ponašanje). Slušajte što vam učenici govore; prihvativate mogućnost da učitelji ponekad pogrešno procijene situaciju. Ako morate kazniti učenika, kritizirajte njegovo ponašanje, a ne njega osobno.

Strategija	Opis	Primjer
Indirektni podsjetnik	Umjesto da podsjećate pojedinog učenika, podsjetite čitav razred na ono što se treba dogoditi	„Još nisu sve stvari spremljene a uskoro je odmor“
Bihevioralna uputa	Direktna uputa o ponašanju kojeg očekujemo.	„Marko, sjedi mirno, hvala.“
Učvršćivanje pravila	Podsjetite učenike na očekivanja u učionici	„Ana, kako glasi pravilo o ...?“
Odvraćanje pozornosti	Odvratite pozornost učenika s neželjenog ponašanja.	„Molim te donesi mi kredu“
Ponovo uspostavljanje pažnje	Učvrstite željeno pozitivno ponašanje	Marko, što bi ti sada trebao raditi?
Što, kada, kako	Zamijenite „zašto“, „što“, „kada“, „kako“	Što biste sada trebali raditi. Kako ćete se sjetiti?

Učenici će puno rjeđe ometati nastavu ako je učenje zanimljivo, ako aktivnosti zahtijevaju aktivno sudjelovanje, ako im pružite odgovarajuću razinu potpore i izazova, te ako osjećaju da napreduju. Za većinu aktivnosti u razredu ključno je održavanje pozitivne atmosfere za učenje, dosljednost, pravednost i pristupačnost učitelja.

Učionica	Dočekajte i pozdravite učenike kad uđu u učionicu, pravila ponašanja postavite na vidljivo mjesto u učionici, popis sankcija stavite na vidljivo mjesto, imajte sustav dosljednog sankcioniranja nepoželjnog ponašanja, popis nagrada za pozitivno ponašanje postavite na vidljivo mjesto i imajte sustav dosljednog nagradivanja, pridržavajte se politike škole o disciplini.
Učenici	Upamtite imena svih učenika, imajte plan za učenike koji bi mogli pokazivati negativno ponašanje, imajte razumijevanja za posebne potrebe učenika.
Poučavanje	Pripremite unaprijed sve materijale, pohvalite željeno ponašanje, više hvalite djecu koja rade ispravnu stvar nego što kritizirate djecu koja grijese, diferencirajte nastavu, ostanite mirni, koristite jasne rutine za prijelaze i zaustavljanje rada u razredu, poučite djecu razrednim rutinama.
Roditelji	Dajte im povratnu informaciju o ponašanju njihova djeteta – o dobrim i o lošim stvarima.

UPRAVLJANJE DISCIPLINOM

Učionice su društveni prostori, pa učitelji imaju odgovornost djelovati odlučno kako bi stvorili sigurno okruženje u kojem svi učenici mogu napredovati.

Trenutna znanstvena mišljenja obilježava vjerovanje da se pozitivno ponašanje može naučiti i njegovati te da je ponašanje učenika rezultat različitih utjecaja u kojima učitelj može biti posrednik.

Konceptualni okvir utjecaja koji doprinose ponašanju:

Odnos prema samima sebi. Kako učenici vide sami sebe. Ako učenici smatraju da ne mogu ništa postići, to će negativno utjecati na njihovo samopouzdanje te će se puno teže posvetiti učenju i angažirano raditi i napredovati.

Odnos s drugima. Radi se o tome kako učenici socijalno i akademski reagiraju s drugim osobama u učionici. Interakcija s drugim učenicima i učiteljima ima velik utjecaj na njihovo ponašanje.

Odnos prema nastavnim sadržajima. Pozitivno ponašanje učenika potaknut će i održavati svrhovite, zanimljive, aktivne nastavne jedinice koje su usmjerene na učenike i usmjerene na značajan napredak.

Na učiteljima je da učenicima pruže iskustvo učenja u kojemu će doživjeti uspjeh, suradnički rad, rad koji će ih zaokupiti dok će istovremeno napredovati, sve kako bi održali pozitivnu disciplinu u razredu.

Motivacija

Motivacija za učenje važan je činitelj u angažiranosti i pozitivnom ponašanju učenika u učionici. Ona utječe na zanimanje za temu, upornost i fleksibilnost prilikom rješavanja različitih zadataka, kao i na trud koji učenici ulažu u postizanje najboljih mogućih rezultata.

Na motivaciju možemo utjecati intrinzičnim nagradama, kao što je osjećaj postignuća, ili ekstrinzičnim nagradama, primjerice, učiteljevom pohvalom. Učitelji mogu povećati motivaciju svojih učenika tako da dobro objasne svrhu aktivnosti koje provode ili davanjem mogućnosti učenicima da sami odaberu način provođenja aktivnosti, kako bi se osjećali da i oni imaju udjela u realizaciji nastavnog sata. Vrlo je važno postavljanje pred učenike izazova odgovarajuće razine. Ono je povezano s posjedovanjem jasne slike o tome kako učenici trenutno stoje i što trebaju napraviti kako bi dalje napredovali. Kako bi mogli samostalno izvršiti zadatak, učenici će u početku možda trebati podršku. Podršku možete osigurati intervencijom i pružanjem modela, stimulativnim resursima ili suradničkim radom s drugim učenicima. Razvoj personaliziranog pristupa učenju i poučavanju, u kojem se aktivnosti planiraju tako da se bave specifičnim potrebama svakog učenika stvoriti će okruženje u kojem će učenici biti previše zaokupljeni onime što rade da bi pokazivali negativno ponašanje. Personalizirani pristupi u nastavi oslanjaju se na formativno ocjenjivanje učenja, pri čemu su ciljevi i povratne informacije individualizirane prema svakom pojedinom učeniku.

Učinkovita komunikacija

Interakcija s učenicima može doprinijeti izgradnji dobrih odnosa te stvoriti pozitivnu klimu za učenje, a to doprinosi pozitivnom ponašanju učenika. Vjerojatno je da će učenici biti disciplinirani ako ih dočekuje entuzijastičan i predan učitelj koji im daje do znanja kako uživa u radu s njima.

Entuzijazam se pokazuje izrazima lica, tonom glasa, pozitivnim riječima, pohvalom, načinom pozdravljanja, načinom na koji objašnjavate ključne sadržaje i vašom predanošću u pripremi zanimljivih i privlačnih aktivnosti i materijala. Temeljna vještina koja se mora razviti jest umijeće zadržavanja pažnje cijelog razreda. Vrlo je važno da ne započinjete s pričom ili objašnjavanjem gradiva ako neki učenici ne slušaju.

Upotreba glasa

Kako biste glas uspješno iskoristili u učionici, njegova glasnoća, brzina i intonacija moraju varirati. Varira li intonacija vašeg glasa sa svrhom naglašavanja emocija, hitnosti, važnosti ili je ona više jednolična? Zvučite li prijateljski, pristupačno, ili nervozno i neraspoloženo? Imate li ometajuće navike, poštupalice „ovaj...“ ili dodavanja riječi „u redu“?

Kad dajete autoritativnu uputu, pokušajte svjesno spustiti glas. Kad postanete nervozni, glas postaje viši, zbog čega zvuči da se ima manje kontrole nad razredom situacijom.

Potrebno je razmotriti i neverbalnu komunikaciju. Korištenje pozitivnih fraza umjesto negativnih vrlo je djelotvoran način održavanja pozitivne atmosfere u učionici. Recite učenicima što od njih očekujete, umjesto da im govorite što ne smiju raditi.

Asertivnost

Učenje asertivnosti može poboljšati učinak vaših disciplinskih intervencija. Vježbajte korištenje asertivnog vokabulara:

Koristite „ja“ izjave, kao što je „Želim da“ nakon čega jasno iznesite svoje očekivanje o ponašanju.

Ako se učenik svađa s vama, koristite se metodom djelomičnog slaganja, a potom ponovite uputu: „U redu, razumjem te, ali sada napravi...“

Umjesto korištenja izraza „molim te, koji šalje poruku da postoji i mogućnost odbijanja, koristite „hvala“ na kraju upute. Time šaljete poruku da očekujete izvršavanje upute.

Ako učenik nastavi s neizvršavanjem upute – ponovite je. Ako učenik i dalje ne izvršava uputu, dajte mu izbor ... ako ne nastaviš, slijedi kazna, ti odluci.

Izbjegavajte reakcije na „sekundarna ponašanja“ kao što su bacanje knjige ili olovke na pod. To je samo traženje pažnje i posljednji pokušaj pobune.

Ostanite mirni i govorite normalnim tonom glasa. Upamtite da niste ljuti, već očekujete od učenika da se ponašaju sukladno vašim očekivanjima.

Asertivnost možete pokazati i neverbalnom komunikacijom: uspostavite kontakt očima s učenikom, zadržite opušteni stav, približite se, no poštujte privatni prostor.

Asertivnost je puno uvjerljivija, ako ste samopouzdani, a samopouzdanje je rezultat dobrog planiranja, što uključuje različitost materijala i rezervne planove u slučaju da tehnologija zakaže, ili učenici završe zadatak ranije od očekivanog. Učitelji imaju pravo na poučavanje, osjećaj sigurnosti u svojoj učionici te na pažnju svojih učenika. Učenici imaju pravo na učenje, sigurnost i pažnju svojih učitelja. Obveze su učitelja da omogući učenje svim učenicima, da ih svrhotivim i zanimljivim aktivnostima potakne na napredak, da razvije pozitivno razredno ozračje. Obveze učenika su suradnički rad, dopuštanje drugima da uče, trud. Prava se prevode u pravila koja se održavaju rutinama koje ih podržavaju i učvršćuju. Učenici mogu izabrati hoće li se pridržavati pravila i odgovornosti. Pridržavanje pravila i odgovornosti imat će pozitivne posljedice, dok će nepridržavanje imati negativne posljedice. Posljedice bilo kakve odluke neizbjegljive su, što dovodi do stvaranja dosljednog pristupa.